

זבחים ט: י -

שווערד

1. איתמר שחטה לשמה לזרוק דמה שלא לשמה רבי יוחנן אמר פסולה ... רבי יוחנן אמר פסולה מחשבין עבודה לעבודה וילפינן ממחשבת פיגול

- **שפת אמת מסכת זבחים דף ט עמוד ב**
שם בגמ' וילפי' ממחשבת פיגול קצת קשה איך נלמד מחשבה על פסול מחשבה מפיגול דהתם הוי על מעשה איסור להקטיר שלא בזמנו אבל מחשבה לחשוב מחשבת פסול בעבודה אחרת אכתי מנלן וצ"ל דפשיטא לר"י דכיון דעבודה שלא לשמה פסול בחטאת הוי כמעשה איסור בעצמה מיהו לעיל אמרינן דשאני פסולה בגופא ממחשבה בעלמא
- **תוספות מסכת זבחים דף ט עמוד ב**
מחשבין מעבודה לעבודה - כדאמר כגון משחיטה לזריקה (כמו שינוי בעלים) אבל משחיטה לקבלה לא דהא מפיגול יליף לה וק"ו דרב אשי דיליף משינוי בעלים לא הוי אלא משחיטה לזריקה כמו שינוי בעלי'...
- **רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק טו הלכה י**
שחטה לשמה וחשב בשעת השחיטה לזרוק דמה שלא לשמה הרי זו פסולה, לפי שמחשבין מעבודה לעבודה, וזאת המחשבה שחשב בשעת השחיטה כאילו חשבה בשעת זריקה ולפיכך פסולה.
- **משנה למלך הלכות פסולי המוקדשין פרק טו הלכה י**
שחטה לשמה וכו'. דע דכתבו התוס' בפ"ק דזבחים (דף ט') ד"ה מחשבין דדוקא משחיטה לזריקה מחשבין אבל משחיטה לקבלה לא דהא מפיגול יליף לה ופיגול לא הוי במחשבה דשחיטה לקבלה וכן ק"ו דרב אשי דיליף משינוי בעלים לא הוי אלא משחיטה לזריקה. ודע דלאו דוקא משחיטה לזריקה דה"ה מקבלה לזריקה או מהולכה לזריקה. ולא מעטו התוס' אלא מחשב מעבודה לעבודה שאינה זריקה אבל מחשב באחת משלש עבודות לזריקה מחשבין דומיא דפגול ומק"ו דרב אשי נמי נלמד וזה פשוט:
- **הגרי"ז על מסכת זבחים דף י ע/א**
עוד בענין הנ"ל מחלוקת בין ר"י ור"ל אם מחשבין מעבודה לעבודה, ויש לחקור אם הפסול הוא מחמת כונה שלא לשמה בזריקה, והכונה, דזהו ודאי דאין חלות פסול מחשבתו בזריקה היא, שהרי עדיין לא זרקו, ומאי פסול שייך בו, אלא הכונה בזה דעיקר חלות מחשבתו בזריקה היא, והא דמיפסיל שחיטתו הוא מטעם מחשבתו על הזריקה, או דאפשר לומר דמה שמחשב בזריקה שלא לשמה, נחשב כאילו חשב שלא לשמה בשחיטה, והפסול אינו מחמת מחשבתו בזריקה, אלא דמיחשב כאילו חשב בשחיטה עצמה שלא לשמה, ובוזה אתי שפיר ראית הגמ' מפיגול, והרי שם אין הפסול מחמת מחשבתו בזריקה, שהרי אם חשב מחשבה זו בזריקה לא התפגל, ומאי ראיא הוא למחשבת שלא לשמה, וע"כ חזינו דעיקר ראיתו היא דשחשב על עבודה אחרת איזה מחשבה שהיא, מיחשב כאילו חשב בשחיטה גופא. ומה"ט א"ש ג"כ מאי דאיתא בירושלמי (פסחים) דמחשבין מעבודה לעבודה מיקרי לשמה ושלא לשמה, והרי דחשבין כאילו חשב בשחיטה עצמה שלא לשמה, דאם נאמר דפסולו הוא מחמת מחשבתו בזריקה, לא מיקרי זה לשמה ולשלא לשמה, שהרי בזריקה לא חשב כי אם שלא לשמה, וגם מדין מחשבין מעבודה לעבודה גבי עכו"ם דמדתה הגמרא לזה, חזינו ג"כ דאין פסולו מחמת מחשבתו בעבודה השניה, שהרי בעכו"ם אין זה שייך כלל לפסולי מחשבה, אלא עיקר האיסור הוא מחמת שעה מעשה לעכו"ם, ואם כן איך שייך לומר דמחשבתו בזריקה תפסול השחיטה, והרי אין זה כלל מפסולי מחשבה, ואיך יתכן הדבר דנחשבים מחשבתו לזרוק לעכו"ם למחשבה לעשות השחיטה לעכו"ם, אלא ע"כ הטעם הוא משום דחשבין כאילו עשה שחיטתו במחשבה שלא לשמה, וכמו"כ בעכו"ם חשבין כאילו שחט במחשבת עכו"ם:
- **ספר מקדש דוד - קדשים - קונטרס מעניני קדשים סימן ד**
(ג) בזבחים (ט'). פליגי ר"י ור"ל בשחט לשמה לזרוק דמה שלא לשמה אי פסול ע"ש ויש לחקור לר"י דאמר פסול דמחשבין מעבודה לעבודה אי הפסול משום דהוי שחיטה שלא לשמה כיון דבשעת שחיטה חשב מחשבת שלא לשמה אפילו על עבודה אחרת חשיב שחיטה שלא לשמה או הוי כזריקה שלא לשמה כיון דשחט ע"מ לזרוק שלא לשמה איכא מחשבת זריקה שלא לשמה ולא בעינן דוקא שיחשוב בזו עבודה עצמה אלא אפילו חשב בשעת עבודה אחרת ג"כ מהני והוי זריקה שלא לשמה, והנה הרמב"ם ז"ל כתב פט"ו מפסה"מ ה"י שחטה לשמה וחשב בשעת השחיטה לזרוק דמה שלא לשמה ה"ז פסולה לפי שמחשבין מעבודה לעבודה וזאת המחשבה שחשב בשעת השחיטה כאילו חשבה בשעת זריקה ולפיכך פסול ע"ש היינו דס"ל דהפסול הוא בזריקה ולא בשחיטה דהוי כאילו חשבה בשעת זריקה, והנה יש לעיין דזה דמחשבין מעבודה לעבודה ילפינן לה בזבחים (י'). משינוי בעלים דשחט לזרוק לשם פלוני פסול וליכא למימר דהתם נמי בשחט לזרוק לשם פלוני הפסול הוא בזריקה דהוי כמו שזרקו

אח"כ לשם פלוני דא"כ מאי איבעי לן בפסחים (ס' ע"ב) פסח ששחטו בשאר ימות השנה בשינוי בעלים אי הוי עקירה שינוי בעלים כשינוי קדש דמי ומכשיר הואיל ושינוי קדש פוסלו בזמנו ושינוי בעלים פוסלו בזמנו מה שינוי קדש הפוסלו בזמנו מכשירו לאחר זמנו אף שינוי בעלים הפוסלו בזמנו מכשירו לאחר זמנו ע"ש ושחטו בשינוי בעלים היינו ששחטו לזרוק דמו שלא לשם בעלים ואי נימא דהפסול בעלמא בשחט לזרוק שלא לשם בעלים הוא בשעת זריקה דהוי כחישב בשעת זריקה איך אפשר להיות בזה עקירה הא עקירה בעינן בשעת שחיטה דאם יחשוב בזריקה שלא לשמה אין כאן עקירה ובשעת שחיטה עדיין ליכא פסול ואף דאפשר דגם להרמב"ם ז"ל דהפסול הוא דהוי כמו שזרקו שלא לשמה מ"מ תכף כששחטו נפסל כיון דאין הדם ראוי עוד לזריקה דלא אפשר עוד לעשות זריקה כהלכתה דהא לעולם תהיה הזריקה שלא לשמה הוי כנשפך או נפסל הדם דתכף נפסל הקרבן משום הדם אינו עוד ראוי לזריקה מ"מ לענין עקירה בעינן פסול מחשבה והפסול מחשבה שלא לשמה אינו אלא בשעת זריקה:

• עיין בזבח התודה-ADDENDUM

• קהלות יעקב (סימן ח') [עיין בסוף מראה מקומות לדף ט:]

2. תוספות זבחים דף י"א

ריש לקיש אמר מותרת - מודה ר"ל דחייב מיתה כדאמרינן בפרק ארבע מיתות (סנהדרין סא.) מידי דהוה אמשתחוה להר דהר מותר ועובדו בסייף

• קרבן אורה על מסכת זבחים דף י"א

תוס' בד"ה ריש לקיש אמר כו' ואין לתמוה כו' דהכא וודאי לא מימליך כו'. ולא הבנתי מאי מספקא להו דפשיטא דחייב מיתה אפילו אם לא זרק דאי לא מחייב עד שיוזרק לעבודת גלולים ונהרג מיד משום דלא מימליך. א"כ מאי ענין זה להא דפליגי ר' יוחנן וריש לקיש לענין איסורא דר"י אוסר אפילו לא זרק ור"ל מתיר אפילו זרק. ומאי קאמר הש"ס שם בסנהדרין (סא, א) דלר"י מרבין ליה למיתה. ולר"ל דאמר מותר לא איתרבי למיתה. ואע"ג דלא קאי הכי במסקנא מ"מ היכי ס"ד למימר הכי כיון דלאו חד דינא למיתה ולאיסור. אלא וודאי הדבר פשוט דמחייב מיתה על השחיטה עצמה במחשבת זריקה. ובדברי הרמב"ם ז"ל בה' עבודת גלולים לא מצאתי כעת להאי דינא דמחייב בשוחט ע"מ לזרוק לעבודת גלולים. ובסנהדרין שם מצדד הש"ס בזה. ולחד צד אפילו לר"ל דמתיר. לענין מיתה מודה דחייב. ולחד צד אפילו לר"י דאוסר. לענין מיתה מסתברא לפטור. וי"ל דפליגי בהני טעמי דלעיל להך טעמי דהוי כעושה משעה ראשונה לשמו ושלא לשמו ה"נ הוי כשוחט לעבודת גלולים. ונהי דר"ל ס"ל דמותר ולא חשיב לענין איסור מחשבה גמורה לאסור מ"מ לענין מיתה מיקרי עובד. ומידי דהוי אהר דאין בעבודתו כח לאסור ומיתה חייב. ולאידך צד דלר"י נמי פטור ממיתה היינו משום דהוי כמחשב בשעת זריקה. ונהי דמחשבת זריקה אינה אוסרת יליף מפיגול לאיסורא. אבל לענין מיתה מסתברא דפטור דהרי לא עשה מעשה לשם עבודת גלולים. וא"כ לדידן דלא ס"ל כעושה משעה ראשונה. י"ל דפטור ממיתה. אלא דמשמע התם (בסנהדרין שם) דמרבין ליה מקרא לחיובא וצ"ע יותר בזה:

3. תוספות זבחים דף י"א

ריש לקיש אמר מותרת - ... ואין לתמוה והיאך נהרג דילמא מימליך ולא זריק לעבודת כוכבים כדאמר בפרק ד' מיתות (סנהדרין סא.) דניסת שאמר אלך אעבוד פטור דמימליך ולא עביד דהכא ודאי לא מימליך כיון דעבד מעשה ששחט על מנת לזרוק ועוד הכא אפילו יודע ודאי שלא יזרוק חשיב עובד עבודת כוכבים בשחיטה [זו] כששוחט ע"מ לזרוק:

• הגרי"ז על מסכת זבחים דף י"א

ובתוס' הכא (ד"ה ר"ל) הקשו איך נהרג דילמא מימליך, ותירצו דהכא בודאי לא מימליך משום שעשה מעשה עיי"ש, ונראה לומר דאין כוונת התוס' כפשוטו דנהרג רק בעד רצונו כמו במסית, דאם כן לא היה שייך כלל לדמויי למשתחוה להר, כיון דאין חיובו מחמת מעשה שעשה, מחמת מעשה השחיטה, אלא מחמת רצונו לעבוד בזריקה, אלא כונתם הוא דכיון דודאי לא מימליך הוי מחשבתו בשחיטה מחשבה גמורה לע"ז:

4. תלמוד בבלי מסכת זבחים דף י"א

אלא אמר רב אשי הכי קאמר ומה במקום שאם אמר הריני שוחט לשם פלוני שהוא כשר לזרוק דמו לשם פלוני פסול

• רמב"ם יד החזקה [הלכות פסולי המוקדשין פרק טו:א]

כל הזבחים שנשחטו במחשבת שינוי השם בין בקרבנות יחיד בין בקרבנות צבור כשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה חוץ מן החטאת והפסח שאם נעשו במחשבת שינוי השם פסולין ואחד המשנה שם הזבח בשעת שחיטה או בשעת קבלה או בשעת הולכה או בזריקה ... ואחד המשנה שם הזבח בשעת שחיטה או בשעת קבלה או בשעת הולכה או בזריקה ... וכן אם שחט עולת ראובן לשם שמעון לא עלתה לא לראובן ולא לשמעון...

- **משנה למלך הלכות פסולי המוקדשין פרק טו הלכה א**
 כל הזבחים שנשחטו במחשבת שינוי השם וכו'. תמיהא לי מלתא טובא שהשוה רבינו דין שינוי קודש לשינוי בעלים ובגמ' מוכח שיש הפרש ביניהם דאילו שינוי קודש ישנו בד' עבודות כגון שוחט עולה לשם שלמים או קבל או הוליד או זרק ואילו שינוי בעלים ליתיה כי אם בזריקה כגון שוחט או מקבל או הוליד ע"מ לזרוק דמו שלא לשם בעליו אבל אם שחט או קבל או הוליד שלא לשם בעליו לא הוי שינוי בעלים משום דשינוי בעלים לא שייך אלא בכפרה וכפרה לא הוי אלא בזריקה **והכי איתא בפ"ק דזבחים (דף י') ומה במקום שאם אמר הריני שוחט לשם פלוני שהוא כשר לזרוק דמו של פלוני פסול** וכן בדף ד' מה לשינוי קודש שכן פסולה בגופה וישנו בד' עבודות וכן בפ' תמיד נשחט (דף ס"א) אמר' תאמר בשינוי בעלים דאין פסולו בגופו ואינו בד' עבודות וכן כתבו התוס' בריש פרק קמא דזבחים ד"ה כל הזבחים וצ"ע ...

- **קרבן אורה על מסכת זבחים דף י/א**
ומשמעתין וודאי קשה טובא על דברי הרמב"ם ז"ל (פרק טו מהל' פסולי המוקדשין הלכה א) שלא חילק בין שינוי בעלים לשינוי קודש. ומשמעות דבריו דחד דינא להו ונהגי בכל ד' עבודות. וכמו שכתבתי לעיל בכמה דוכתי. והיכי דחינן שקלי וטריא דהש"ס דמשמע דכולהו אמוראי הכי ס"ל דשוחט שלא לבעליו לא פסיל. **וקצת נראה דסמיק אשיטתיה דהירושלמי** שהבאתי לעיל דמחור אחר טעמי בד' ר' יוחנן. ואי ס"ל בשינוי בעלים בשיטתן דתלמודן דלא אשכחן אלא מעבודה לעבודה אין לך טעם פשוט יותר מזה כיון דליכא שום פירכא על האי ק"ו. אלא שינוי בעלים דס"ל בשינוי בעלים חד דינא עם שינוי קודש. ויש להביא עוד סעד קצת לד' הרמב"ם ז"ל שכתב טעמא דמחשבת מעבודה לעבודה מסברא בעלמא. וכ"ד הירושלמי דלפי שיטת תלמודן דילפינן בק"ו משינוי בעלים יקשה לעיל בריש מכילתין (ד, א) דילפינן זביחה בשינוי בעלים באם אינו ענין לשינוי קודש. ולזה קשה מנן דאחי לשינוי בעלים דילמא אתי לשינוי קודש גופא ולאשמעינן דמחשבת מעבודה לעבודה. אבל לד' הרמב"ם ז"ל ניהא דמסברא שמעינן לה דמחשבת מעבודה לעבודה. דהוי כאלו חישב בשעת זריקה עצמה ודו"ק בכל הנ"ל:

- **שפת אמת על זבחים דף ז/א**
 בגמ' תודה ששחטה לשם תודת חבירו... והנה הרמב"ם לא הביא מדין זה כלום. ואפשר דהוא פ' תודת חבירו ל"ד שיש לחבירו ג"כ תודה כפירש"י רק שהשחיטה הי' לשם אחר וס"ל לר"ח דשינוי בעלים פוסל בשחיטה **אפי' שלא ע"ד לזרוק** משום דכ' תודת שלמיו וה"ה לכל הקרבנות. ולכן סתם הרמב"ם (פט"ו מפסוה"מ) דשינוי בעלים פוסל בשחיטה. ולא כתב דוקא ע"ד לזרוק לשם חבירו והמל"מ (שם) תמה עליו דהא אמרינן שינוי בעלים אינו בד' עבודות. ולמ"ש י"ל דלר"ח ישנו גם בשחיטה ואינו בד' עבודות היינו בהולכה וקבלה. והא דאמר' לקמן (דף י' ע"א) דהריני שוחט לשם פלוני כשר איתא כרבה דהכא והרמב"ם כר"ח ס"ל:

- **עו"ע בליקוטי הלכות זבח התודה ז. ד"ה ומה**

5. ספר טהרת הקדש

[אלא אמר רב אשי ...] אבל לפי הנ"ל ניהא דבאמת גם למסקנא לא מוכחי מלתא לר"י רק מפיגול ואי משום פירכא למה לפיגול שכן כרת אמרינן שינוי בעלים יוכיח כנ"ל. ...

ליקוטי הלכות

בעליו מסיק בפרק תמיד נשחט [דף ס"א] דפסול אהמר שחטה לשמה ע"מ לזרוק דמה שלא לשמה ר' יוחנן אמר פסולה ר"ל אמר כשרה ר' יוחנן אמר פסולה * מחשבת מעבודה לעבודה וילפינן מסחשבת פיגול ריש דקיש אמר כשרה אין מחשבת מעבודה לעבודה ולא ילפינן מסחשבת פיגול * ומסיק רב אשי דסייעיה לר' יוחנן בקל וחומר ומה בטקום שאם אמר הריני שוחט לשם פלוני שהוא כשר לזרוק דמו לשם פלוני פסול מקום שאם אמר הריני שוחט שלא לשמן שהוא פסול שחטו על סנת לזרוק דמן שלא לשמן אינו דין שיהא פסול. אהמר שחטה	דאמרן לעיל דף ד' דשינוי בעליה אינו בד' עבודות: ר' יהושע מכשיר. דפסח כשאר ימות השנה חשיב ליה: בן בתירא פוסל. בגמרא מפרש ליה: שחטין ושחטין זקן. בגמרא מפרש אמאי לא תני זקנים: כל הזבחים הנאכלין. אכל עולה לא: לא הוסיף בן עזאי. על דברי חכמים לפסול חוץ מפתח ומחטאת אלא העולה: לשמה ע"מ לזרוק דמה שלא לשמה ר"נ אמר פסולה הכתוב מדבר דכתיב אשר מלא [בין לשמו]. דהא כתיב בין רבה אמר כשרה והדר ביה רבה לגבי ר"נ טק"ו. את ידס וסייעו לשון ריבוי בגדי הערבים: הואיל ומקטו ראו. דרב אשי וכן הלכה בר' יוחנן: מתני' פ' הפסח * ששחטו כהונה דכתיב (ויקרא לא) ומלא לשמו הלכך פסח כזמנו קרינן ויחזיקו ב"ה שחטו ר' יוחנן מרשית רצונו ונשתחט
---	---

- **שפת אמת מסכת זבחים דף י עמוד א**
יש לעיין לר"י דקי"ל כותי' דמחשבת מעבודה לעבודה אי בכל הזבחים נמי בשוחט ע"מ לזרוק **שלא לשמו לא עלו לבעלים לשם חובה או דוקא בחטאת פסול כה"ג והטעם דכיון דגמר מפיגול ולכאורה לא דמי דהתם מחשב לאכול או להקטיר חוץ לזמנו במעשה והכא הוי רק מחשבה על מחשבה**

וע"כ צ"ל דכיון דעבודה שלא לשמה בפסח וחטאת פסול ממילא הוי מעשה פסול והוי מחשב לעשות עבודה פסולה אבל בכל הזבחים דכשר לא הוי מעשה פסול וי"ל דמחשבה על מחשבה אין ללמוד מפיגול להיות לא עלו לבעלים לשם חובה מיהו לק"ו דר"א משינוי בעלים י"ל דה"ה בכל הזבחים דלא עלו לשם חובה וצ"ע והרמב"ם כתב בשוחט חטאת ע"מ לזרוק שלא לשמן הוי כזרק שלא לשמן ולהכי פסולה וא"י למה הוסיף זה הטעם דיותר משמעות הסוגיא דהוי כשחט שלא לשמן ותו יש לעיין לסברת הרמב"ם ז"ל אי זרק כהן אחר את הדם מה טעם לצרף מחשבת השוחט:

6. שפת אמת על זבחים דף י/א

רא"א אף האשם חטאת בא על חטא ואשם בע"ח. ובגמ' מסקי' משום דמקיש אשם לחטאת. והקשו התוס' לקמן (ד' נ"ה) דא"כ גם כבשי עצרת לפסלו דאתקשי ג"כ לחטאת. ואפ"ל דהא באמת אמר ר"א הטעם דבא על חטא ולמה לו הטעם הזה. רק דחכמים דמכשרי באשם אע"ג דאיתקש לחטאת ואין היקש למחצה רק דאיכא מיעוט אותה לחטאת אותה שלא לשמה פסולה ולא אחרת כמ"ש בתוס' חדשים. וא"כ י"ל דר"א דריש המיעוט הזה לכבשי עצרת למעט מהיקשא דחטאת. אבל אשם לא ממעט משום דדמי לחטאת דבא על חטא כחטאת:

7. שטמ"ק אות ג'

8. תוספות מסכת זבחים דף י עמוד ב

מה להצד השוה שבהן שכן צד כרת - ואע"ג דאשם תלוי נמי בא על כרת אינו בא לכפר אלא להגן ולכי מתיידע מייתי חטאת וה"נ הוה מצי למימר שכן באין בצבור.

9. תוספות מסכת זבחים דף י עמוד ב

מחטאת דשמיעת הקול - וליכא למיפרך מה לשם חטאת שכן כרת דחטא מחטא לא פרכינן כל דהו.

10. ספר ויקרא פרק ו

(כג) וכל חטאת אשר יובא מדמה אל אהל מועד לכפר בקדש לא תאכל ...

• משך חכמה על ויקרא פרק ו פסוק כג

וכל חטאת אשר יובא מדמה אל אהל מועד כו' באש תשרף - ריה"ג אומר כל הענין כולה אינו מדבר אלא בפרי הנשרפים כו' (זבחים פ"ב ותו"כ). (פ' עז) והענין דנפש האדם מקביל למשכן הכבוד כמו שמבואר אצלינו במק"א, דכוותה השכל המה מקבילים נגד משכן כבוד ה' הסוכך על הכרובים. ולכן כל החטאות אשר באים על דבר שזדונו כרת, אשר הוא עון השקול ליטול נפש האדם ולהכריטה מחלק החיים, אם הוא בשוגג אשר הוא מפעולות החומר לא הטעה בשכל, מקום כפרתו במזבח החיצון אשר הוא מקביל נגד הלב והרוח, לא בפנימיות, לכן אם החטאת הוא על הזדון וזה הוא או בזדון או בהעלם הוראה אשר הטעה הוא בשכל, גם כפרתו במזבח הפנימי והפרכת מקום השכל. ולכן פר העלם דבר של צבור וכהן משיח ושעירי ע"ז אשר באים על העלם דבר, ופר יוהכ"פ אשר הוא בא על הזדון טומאת מקדש וקדשיו נקרב בפנימי. ולכן דברים אשר בזדון בל ראוי לאכול ממנו, מלבד אשר הוא זדון ולא ירצה, עוד כי כח התאוני אשר באדם אם כי בכללו הוא עבירה אינו ראוי להסירו לגמרי וכמו שאמרו (סנהדרין קז:): יצר תנוק ואשה ימין מקרבת כו' רק ע"ז אמרו (ברכות סג) בכל דרכיך דעהו אפילו לדבר עבירה וזה עצם השלמות לזכך את כחות החומר אשר בל יאכלו רק לשם שמים לקיים המציאות ואמרו (יומא עא סע"א) הממלא גרונו של ת"ח יין כאילו הקריב לגבי מזבח, לא כן ההטעה בשכל הוא כלה נחרצת וראוי להעבירו, כי לא יתכן לעזוב שום שורש מההטעה ולכלותו לגמרי כי השקר והמרד נתעב לא ירצה ודו"ק.

זבח תורה

* [דף י']

עופות ומנחות ולא גרע ריבוא ממאי דהוי דרשינן ע"י כלל ופרט
 וכלל דהתם בודאי זבח לאו דוקא והוי מרבינן מנחות לכו"ע דהוא
 בא בנדר ונדרבה ע"ש בגמרא וכו"ש השתא דיש ריבוא ואין שום
 סברא לחלק בין מנחות לעופות ואף דכתיב לזבח הכונה לכל מה
 ששחטו ואפילו לעופות ומנחות יהיה ג"כ לזבח שלמים ; כדלשון
 עבודה לעבודה . היינו בדאמר כגון משחיתה לזריקה אבל משחיתה
 לקבל לא דהא מפיגול יליף לה [ר"ל ופיגול לא הוי בשוחט ע"מ
 לקבל בדאמר לקמן בגמ' דף י"ג] וק"ו דרב אשי דיליף משינוי בעלים
 נמי לא הוי אלא משחיתה לזריקה כ"כ התוספות והקשו ע"ז מסוגיא
 דלקמן דף י"ג ונדהק ליושב / ולענ"ד נראה דלטעם הראשון דילפינן
 מפיגול הוי פסול אפילו בשוחט ע"מ לקבל דאמרין דין מינה ואוקי
 באתרו [דכן סבירא ליה לרבינא ככחות דף סב ע"ב וכתב בספר
 הכריתות דהלכה כוותיה משום דהוא סוף הוראה וע' בתשובת חת
 יאיר סימן ר"ו שהאר"ך בזה] היינו דילפינן משם רק דכחשבה מועלת
 מעבודה לעבודה וממילא בעיננו קבלת זריקה שוין בזה וכו' היכי
 דמתיא מחשבה בשוחט ע"מ לזרוק ה"ה בשוחט ע"מ לקבל דמאי
 שאנ ושמ לענין פיגול דלא מתיא בשוחט ע"מ לקבל חוץ לזמנו
 היינו משום דלענין פיגול בעינן שתהיה המחשבה דוקא על ענין
 אכילת המזבח וכמו שכתבנו ברש"י לקמן וי"ג משא"כ לפי מאי
 דמסקין רב אשי לסייעיה לר' יוחנן כמעט ק"ו ולא מפיגול מיתנין לה
 בודאי שוחט ע"מ לקבל שלא לשמה כשר דדיו לבא מן הדיון להיות
 כגורן וכו' היכי דלענין שינוי בעלים כשר בשוחט ע"מ לקבל לשם
 פלוני ה"ה בזה אף דלענין דינא אס' נפשינן כמעטא דר' יוחנן דמפיגול
 ילפינן או מטעם הק"ו יש לעיין בזה מוכח דהא אמר הגמרא בריש
 סוגיין ואזרי לטעמיהו דאיתמר השוחט את הבהמה ע"מ לזרוק
 דמה לענ"ג ולהקטיר חלבה לענ"ג ר' יוחנן אמר אסורה דמחשבתין
 מעבודה לעבודה וילפינן חוץ מפנים ור"ל אמר מותרת אין מחשבתין
 מעבודה לעבודה ולא ילפינן חוץ מפנים וצריכא דאי אשמועינן בהא
 בזה אמר ר"ל אבל פנים מפנים אימא מודי ליה לר' יוחנן ואי
 אשמועינן הא בהא קאמר ר' יוחנן אבל בהדיא אימא מודי ליה
 לר"ל צריכא משמע דאי הוי ס"ל דאפילו בחוץ מחשבה מועלת
 מעבודה לעבודה ליכא מאן דפליג בפנים ולא יועיל זא"כ לפי מאי
 דמסקין בחולין ל"ה דתניא כוותיה דר' יוחנן בשוחט ע"מ לזרוק דמה
 לענ"ג דאסורה א"כ כ"ש דכפנים יועיל מחשבה מעבודה לעבודה
 ולא איצטריך לן תו הק"ו אך מרתיא דסוגיא דשמעתין בטסקנא
 דקאמר דהרר ביה רבה לגבי ר"ג מק"ו דרב אשי משמע דעיקר
 הטעם הוא מפני הק"ו אבל אי לאו הק"ו הוה ס"ל דלא ילפינן אפילו
 פנים מפנים ואולי דרבה לא הוי שמיע ליה תרתיא דתניא כוותיה
 דר' יוחנן ורב אשי שהביא הק"ו היינו שביאר דברי ד' ירמיה שאמר
 שיש לסייע לר' יוחנן נגד ר"ל מטעם ק"ו ע"ש ; [ומה במקום שאם
 אמר הריני שוחט לשם פלוני וכו' משמע מזה דס"ל להגמרא דאין
 שינוי בעלים אלא בזריקה וכן לעיל ברף ד' איתא מה לשינוי קודש
 שכן מוסל בד' עבודות משא"כ בשינוי בעלים וכן הובא לשון זה

בפסחים ס"א ועיין ברש"י כאן ולעיל ברף ד' וכן התוספות לעיל ברף
 ב' שהסכימו מטעם זה דמה דאמרין שם בשינוי בעלים שינוי גם
 בזביחה ובקבלה והולכה היינו דוקא בשוחט או מקבל או מזליך ע"מ
 לזרוק אבל בלא"ה לא אבל מלשון הרמב"ם לא משמע כן דו"ל בפ'
 י"ג שלש מחשבות הן שפסולין את הקרבנות ואלו הן מחשבת שינוי
 השם ומחשבת שינוי מקום ומחשבת שינוי הזמן מחשבת שינוי השם
 כיצד זה השוחט הוכח שלא לשמו וכו' או ששחט חובט שלא לשם
 בעליו זו היא מחשבת שינוי השם וד"ל בפ' מ"ז כל הוכחים שנשחטו
 במחשבת שינוי השם וכו' כשרים ולא עלו לבעלים לשום חובה חוץ
 מן הפסח והחמאת שאם נעשו במחשבת שינוי השם פסולין ואחר
 המזנה שם הוכח בשעת שחיטה או בשעת קבלה או בשעת הולכה
 או בזריקה כיצד לא עלו לשם חובה כגון ששחט עולה לשם שלמים
 וכו' וכן אם שחט עולת ראובן לשם שמעון לא עלתה לא לראובן
 ולא לשמעון ומדלא ביאר הרמב"ם בכל זה דדוקא בשוחט ע"מ
 לזרוק משמע דס"ל דאפילו בשחיטה לבד מיפסולא וכן בקבלה והולכה
 וקשה איך יפרנס הק"ו דרב אשי וגם המוגיא דרף ד' וכבר הקשו
 כן מפרשי הרמב"ם והניחו בקושיא ונ"ל דס"ל להרמב"ם דמדיכרבה
 והכתוב בסתמא דיש שינוי בעלים בזביחה משמע דאפילו לא נתכוין
 בהדיא ע"מ לזרוק וכן בדאמר שם ברף מ"ז לשם ששה דברים הוכח
 נזבח לשם זבח לשם זבח ומיעט בזה שינוי השם ושינוי בעלים
 משמע בסתמא דאם חישב בשעת שחיטה לשם אחר אפילו לא
 נתכוין לזרוק לשמו תו לא עלו לשם חובה וכן בפסח והחמאת פסולי
 לגמרי וכן כמה דאמר שם מ"ר חטאת ששחטה על מי שמחוייב
 חטאת פסולה משמע מסתימת הלשון דאפילו לא נתכוין או ע"מ
 לזרוק והא דאמר שם ברף יו"ד דאם אמר הריני שוחט לשם פלוני
 שחוט כשר משום דיש חילוק בענין זה והוא דאם חישב פתם שיהיה
 הקרבן לשם אחר בין שחישב זה בעת השחיטה או בקבלה או
 בהולכה או בזריקה בולחו שוין לקלקל את הקרבן דזה הוי כמי
 שחשב ע"מ. לזרוק לשם פלוני וע"ז אמר שם בגמרא דריבית הכתוב
 דיש שינוי בעלים בזביחה וכן בכל הד' עבודות אבל אם אמר
 הריני שוחט לשם פלוני או הריני מקבל לשם פלוני דזה גילוח
 בלשוננו שרק לשחוט היה דעתו לשמו לא מוספל הקרבן מחמת זה
 דאין עיקר עשיית הקרבן ע"י השחיטה משא"כ בשלא לשמו דאפי'
 אם אמר הריני שוחט שלא לשמה ג"כ פסול דשם הוא פסול מחמת
 עצמו וזהו הק"ו דגמרא וזה שכתב הרמב"ם דאם שחט עולת ראובן
 לשם שמעון לא עלו לא לראובן ולא לשמעון היינו דאם בעת
 השחיטה היה דעתו שיהיה הקרבן לשם שמעון אבל אם אמר הריני
 שוחט לשם שמעון אין דבריו מוגמין כלל ועולה לשם ראובן וכן
 משמע מהרמב"ם בפ"ד מהלכות מעשה הקרבנות דו"ל שם בהלכה
 יו"ד כל הוכחים צריך העובר שתהיה מחשבתו לשם הוכח ולשם
 בעליו בשעת זביחה ובשעת קבלת הדם ובשעת הולכת הדם ובשעת
 זריקתו על המזבח שנאמר ובשר זבח תורת שלמים וכו' ומדכתב
 בשעת זביחה ובשעת קבלה וכו' משמע מזה דסבירא הרמב"ם דמה